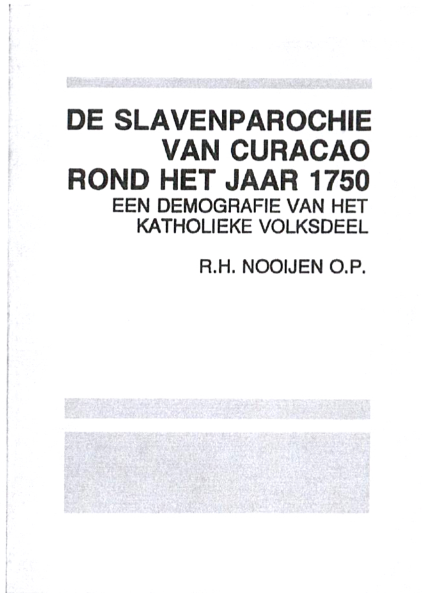

PATER NOOIJEN Vroeger en Nu

28-01-2015

In 1919 geboren in Bakel (bij het Brabantse Helmond) als middelste zoon in een boerengezin van acht kinderen. Na afronding van het gymnasium in Nijmegen ingetreden bij de Paters Dominicanen. Vervolgens, in 1947, werd pater Nooijen samen met nog vijf anderen als pastoor naar de Nederlandse Antillen gezonden. Er was in die tijd geen invloed mogelijk op deze beslissing van de overste. Na een reis van twaalf dagen op het houten schip 'Johan de Wit' arriveerde pater Nooijen op Curaçao.

Pater Nooijen ondervond totaal geen problemen bij de overgang van Nederland naar Curaçao. "Integendeel, je bent jong. Het was interessant juist, het sprak aan. Ik zou niet kunnen zeggen wat het meest aansprak. Alles hoort bij elkaar, er zijn geen distincties. Het klopt allemaal op een bepaald niveau."

Op het platteland in Brabant was de interesse voor flora en fauna reeds gewekt. En tijdens de studie kwam pater Nooijen via publicaties in aanraking met onderwerpen als evolutietheorie, spiritualiteit en later ook mystiek. Dit heeft hem nooit meer losgelaten. Het uitte zich onder andere in een fascinatie voor de oudheid. Eenmaal op de Antillen was pater Nooijen als hobbyist van meet af aan, al dan niet met behulp van enkele misdienaren, op zoek naar overblijfselen uit de Pre-Columbiaanse tijd. Met name in de velden en op platte gronden, want graven was er niet bij. Hij vond zowel op Aruba, Curaçao en Bonaire talloze werktuigjes, bewerkte stenen en schelpen, maar ook veel grof aardewerk. Al deze vondsten zijn te bezichtigen in de plaatselijke musea.

Door werken van De Chardin* en later Etty Hillesum** raakte pater Nooijen steeds meer geboeid door evolutie, spiritualiteit en mystiek. In de jaren '40 en '50 omstreden onderwerpen voor het Katholicisme en niet geaccepteerd door de paus. Bij Paters Dominicanen echter was er wel ruimte voor verdieping in dit soort onderwerpen. Tijdens verkondigingen in de kerk bracht pater Nooijen zijn ideeën ten gehore. Hij organiseerde ook meditatiebijeenkomsten. Pater Nooijen publiceerde vaak middels artikelen in bijvoorbeeld La Union en Amigoe. Later gaf hij ook boekjes uit, onder andere betreffende etnische geschiedenis en demografie van 18e eeuws Curaçao***. Vanaf 1986 tot 2000 beschreef Pater Nooijen jaarlijks met Kerst en Pasen zijn overwegingen in Amigoe.

De interesse voor de oudheid is inmiddels een gesloten boek. Het spirituele is gebleven. "Het is geen verkondiging, maar een beleving, een ervaring. Een blijvende ontwikkeling, want je belangstelling verschuift." Pater Nooijen noemt het een vrije opvatting, het is niet gebonden aan een specifieke religie. Yoghabijeenkomsten maken deel uit van zijn dagelijkse routine. En pater Nooijen leest veel. Belangrijke stukjes worden steevast aangekruist of onderstreept en soms wel dertig keer overnieuw gelezen. Of, om het helemaal te kunnen bevatten, zelfs overgetypt.

Pater Nooijen woont met plezier op Curaçao. De omgeving, het klimaat, de eigen dingen om zich heen maken dat hij zich thuis voelt. "Zolang ik me hier nog vrijelijk kan bewegen en mobiel ben met mijn auto, blijf ik op Curaçao."

* Vroege Geschriften. Pierre Teilhard de Chardin.
** Het verstoorde leven. Dagboek van Etty Hillesum.
*** De slavenparochie van Curaçao rond het jaar 1750. Een demografie van het katholieke volksdeel. R.H. Nooijen.

Ellen Evenhuis